

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2023 m. rugsėjo 26 d. Nr. 21RE4-98 (AG4-61/19-2023)
Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Astos Povilonienės (pranešėja), Sigitos Šimbelytės, Vestos Šliogerytės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

viešame Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo V. K. patikslintą skundą atsakovei Panevėžio miesto savivaldybės administracijai dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas V. K. skundu, kurį vėliau patikslino (toliau – ir skundas), prašo panaikinti Panevėžio miesto savivaldybės administracijos 2023-06-09 raštą Nr. 19-1393(4.5Mr) „Dėl (duomenys neskelbtini) gatvės asfaltavimo“ (toliau – ir Raštas) ir įpareigoti Panevėžio miesto savivaldybę (toliau – ir Savivaldybę) kuo skubiau taisyti (duomenys neskelbtini) gatvės būklę, ištiesiant asfaltuotą kelią.

Pareiškėjas skunde paaiškino, kad (duomenys neskelbtini) gatvė, esanti Panevėžio mieste (toliau – (duomenys neskelbtini) gatvė), kiek pamena jos gyventojai, niekada nebuvo prižiūrima Savivaldybės. Dar prieš dešimtmetį, gyventojai, neapsikentę žvyro dulkių, duobių, susiorganizavo lengvą (duomenys neskelbtini) gatvės pagerinimą, tačiau tai pamačiusi Savivaldybė, ne tik, kad nedarė išvadų, bet dar ir įpareigojo dangą pašalinti. Danga buvo pašalinta, nes Savivaldybė prisižadėjo tuoj pat sutvarkyti (duomenys neskelbtini) gatvę, tačiau iki šiol, (duomenys neskelbtini) gatvė nėra tvarkoma, duobės neužpilamos, vasaros / pavasario metu žvyras dulka, nes gatvė nėra laistoma. Dulka ne tik einant žmonėms ar važiuojant automobiliams, dulka ir kiemai, bei namų langai / fasadai. Ne kartą dėl (duomenys neskelbtini) gatvės būklės pavieniai gyventojai ėjo į Savivaldybę ir prašė dėmesio, tačiau Savivaldybė nesileidžia į kalbas. (duomenys neskelbtini) gatvės gyventojai, neapsikentę dulkių, kelio būklės ir nesuvokdami, kodėl vienintelė gatvė (duomenys neskelbtini) kvartale, kuris yra sąlyginai senas rajonas, vis dar 2023 metais turi neasfaltuotą gatvę, 2023-05-29 raštu kreipėsi į Savivaldybės merą, prašydami paaiškinti, kodėl ši gatvė ir gatvės gyventojai yra ignoruojami.

2023-06-09 iš Savivaldybės administracijos buvo gautas Raštas, kuriame pateikiama informacija, jog (duomenys neskelbtini) gatvės asfaltavimo darbai numatyti 23–25 eilės numeriu, bei paaiškinta, jog per 2023–2025 metus planuojama išasfaltuoti tik 4-ias gatves, o tai reiškia, kad atsižvelgiant į tokius Savivaldybės darbų planavimus, (duomenys neskelbtini) gatvė bus asfaltuojama dar po 15 metų, kai dauguma gyventojų, kurie visą savo amžių nugyveno šioje gatvėje, būdami lojalūs Panevėžio gyventojai, jos nebeišvys, kadangi ji bus sutvarkyta tik XXI amžiaus pabaigoje.

Pareiškėjo teigimu, Savivaldybė ne tik, kad visiškai nelogiškai sudaro eilę gatvių, kurios turėtų būti asfaltuojamos, neproporcingai ilgai vieni gatvės gyventojai turi laukti padoraus kelio į

savo kiemą, atsižvelgiant į kitą gatvių atsiradimo laikotarpį ir jų asfaltavimo eilės numerių prioritetų sąrašą. Galiausiai Savivaldybės administracija, pateikusi savo prioritetų sąrašus, pasiūlo finansiškai prisidėti, kad (duomenys neskelbtini) gatvė būtų išasfaltuota greičiau, kas yra visiškai nesuvokiama, kadangi (duomenys neskelbtini) gatvės gyventojai buvo išsitiesę kelią, tačiau Savivaldybė liepė jį naikinti. Be to, gyventojai, kurie moka mokesčius, gyvena Lietuvos Respublikoje, todėl turi teisę į tinkamą kelią ir neturi būti verčiami finansiškai dar papildomai remti Savivaldybės, kad ji atliktų savo pareigą – užtikrintų tinkamą kelią, kuriuo vykdomas eismas.

Pareiškėjo tvirtinimu, (duomenys neskelbtini) gatvė yra priskirtina prie viešojo kelio (Lietuvos Respublikos kelių įstatymo (toliau – Kelių įstatymas) 3 str. 3 d. 1 p.), vietinės reikšmės viešieji keliai ir nuosavybės teise priklauso savivaldybėms (Kelių įstatymo 4 str. 3 d.). Dėl vietinės reikšmės kelių tiesimo, statybos, rekonstravimo, taisymo (remonto) ir priežiūros yra atsakingi jų savininkai (Kelių įstatymo 5 str. 4 d.), todėl atsižvelgiant į (duomenys neskelbtini) gatvės būklę, ji turėjo būti tiesiama jau gerokai anksčiau, o ne kaip planuoja Savivaldybė už dešimtmečio.

Valstybės pareiga – sudaryti saugias ir vienodas visiems eismo dalyviams dalyvavimo eisme sąlygas (Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – SEAKĮ) 10 str. 8 d. 4 p.). Remiantis SEAKĮ 10 str. 8 d. 4 p. ir 11 str. 7 d. 1 ir 2 p., eismo saugumą privalo užtikrinti savivaldybės administracijos direktorius: privalo rūpintis gatvių priežiūra, gatvių tiesimu, taisymu, rekonstravimu, privalo užtikrinti, kad kelias būtų tinkamas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui bei atitiktų teisės aktų reikalavimus, privalo organizuoti eismą ir užtikrinti kelio, jo inžinerinių statinių ir techninių eismo organizavimo priemonių priežiūrą taip, kad ji atitiktų kelių priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Pagal SEAKĮ 11¹ str. 1 d. 5 p., savivaldybės mero arba jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekamas savivaldybėms priklausančių vietinės reikšmės kelių ir gatvių poveikio kelių saugumui vertinimas, reguliarus kelio saugumo patikrinimas, kelių darbo vietų aptvėrimo saugumo patikrinimas ir viso kelių tinklo saugumo vertinimas. Be to, Savivaldybė, kaip kelio savininkė, privalo užtikrinti, kad kelias būtų tinkamas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui bei atitiktų teisės aktų reikalavimus (SEAKĮ 11 str. 7 d. 1 p.) ir atsiradus kliūtims, jos būtų nedelsiant panaikinamos (SEAKĮ 11 str. 7 d. 3 p.). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pareiškėjo teigimu, akivaizdu, kad Savivaldybė nevykdo savo pareigos užtikrinti saugaus eismo politiką; nesirūpina gyventojų gerove bei saugumu ir priverčia gyventojus kęsti ir gyventi avarinės būklės gatvėje. Pareiškėjas teigė, kad (duomenys neskelbtini) gatvės gyventojai neturi teisės patys tvarkyti, uždengti ar pašalinti gatvės defektus, kaip eismo dalyviai, turi tik pareigą apie tokius įvykius pranešti kelio savininkui. Kelio savininkas, t. y. Savivaldybė, į tokius pranešimus, prašymus nereaguoja, argumentuodama, kad gatvės tvarkymas yra numatytas prioritetiniuose sąrašuose, kuris nėra apibrėžtas nei tikslais, nei terminais. (duomenys neskelbtini) gatvės beviltiška situacija jau skaičiuoja pusšimtį metų, tačiau Savivaldybė prioritetų sąrašą geriau įtraukia naujų gatvių asfaltavimą pirmomis eilėmis, nei gatvės, kuri nėra tinkama eismui. Pareiškėjo nuomone, toks Savivaldybės neveikimas, problemų ignoravimas, priverčia gyventojus naudotis nesaugiu, netvarkingu keliu: laužyti savo automobilius, važiuojant ar einant gatve patirti neigiamas emocijas, grįžus į namus – valyti batus nuo dulkių sluoksnio, bei ilgai nesėdėti nuosavame kieme vasaros dieną, kadangi dulkės kyla automobiliui pravažiaus ar stipresniam vėjui papūtus. Savivaldybė tokiais savo veiksmais (neveikimu) neužtikrina saugaus eismo, neįgyvendina savo, kaip kelio valdytojo pareigų ir funkcijų (b. l. 44-46).

Atsakovė atsiliepiu į skundą prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Paaikšino, kad 2023-05-29 pareiškėjas kartu su kitais gyventojais Savivaldybės merui pateikė prašymą dėl (duomenys neskelbtini) gatvės pagerinimo, nes ji yra neasfaltuota, duobėta ir dulkėta. Savivaldybės administracija, Savivaldybės mero pavedimu, Raštu atsakė pareiškėjui, kad (duomenys neskelbtini) gatvė yra įtraukta į Panevėžio miesto gatvių su žvyro danga asfaltavimo prioritetinį sąrašą, patvirtintą Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2020-12-17 sprendimu Nr. 1-370 (toliau – Sąrašas Nr. 1), 23–25 numeriu. Savivaldybės administracija kiekvienais metais planuoja ir numato prioritetus, kokius šiais ir ateinančiais metais infrastruktūros objektus įrengti, rekonstruoti ar remontuoti. Savivaldybės tarybos 2023-02-23 sprendimu Nr. 1-26 patvirtinti vietinės

reikšmės kelių objektų prioritetinių eilių 2023–2025 metams sąrašai, kuriuose trejų metų laikotarpyje numatyta išasfaltuoti 4 gatves, nurodytas Sąraše Nr. 1 pagal eilę. Pagal skiriamas lėšas preliminariai planuojama išasfaltuoti po kelias gatves per metus pagal patvirtintą Sąrašą Nr. 1.

Atsakovės tvirtinimu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) 6 str. 32 p. numato, kad savarankiškoji savivaldybių funkcija yra savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas. Savivaldybės administracija sutinka ir neginčija, kad (duomenys neskelbtini) gatvės priežiūra ir tiesimas yra jos pareiga, tačiau nesutinka, kad ji šios pareigos nevykdo ar netinkamai vykdo, ar atsisako (duomenys neskelbtini) gatvę asfaltuoti, nes Savivaldybė pagal turimas lėšas ir galimybes vykdo jai Vietos savivaldos įstatymu priskirtas funkcijas.

Savivaldybės administracijos užsakymu UAB „Kelprojektas“ 2020 metų rugpjūčio mėnesį parengė Panevėžio miesto transporto sektoriaus galimybių studiją žvyruotų gatvių asfaltavimo prioritetams (eiliškumui) nustatyti, kuri leido objektyviai įvertinti asfaltavimo poreikį ir prioritetus. Gatvių asfaltavimo prioritetinis balas susideda iš vienuolikos vertinimo kriterijų: gatvės eismo intensyvumo, gatvės techninės būklės, lankytinų objektų, vedančių į gatvę, skaičius, gatvės užstatymo tankis, užbaigtumas, dviračių tako situacija, vandens nuvedimo ir surinkimo sistemos būklė, parengimo asfaltavimui, gatvės kategorija. Remiantis šiais kriterijais, buvo patvirtintas Sąrašas Nr. 1, kuriame pagal prioritetą (duomenys neskelbtini) gatvė yra 23–25 numeriu. Atsakovė pažymėjo, kad Sąrašas Nr. 1 buvo patvirtintas Panevėžio miesto savivaldybės tarybos. Savivaldos teisę įgyvendinanti institucija yra Savivaldybės taryba. Savivaldybė yra atstovaujamoji institucija, kuri atstovauja ją išrinkusių asmenų interesus, todėl negali tenkinti tik vieno asmens interesų, nes būtų pažeistas lygiateisiškumo principas. Vietos savivaldos įstatymas ir Lietuvos Respublikos Konstitucija apibrėžia vieną iš pagrindinių principų, kuriuo grindžiama vietos savivalda – tai savivaldybės pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją veikti laisvai ir savarankiškai. Taip pat vietos savivalda grindžiama bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo principu. Savivaldybės taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, yra savivaldybės atstovaujamoji institucija. Savivaldybės taryba susideda iš įstatymų nustatyta tvarka demokratiškai išrinktų savivaldybės bendruomenės atstovų – savivaldybės tarybos narių. Remiantis tuo, Savivaldybę atstovaujančią tarybą, sudaro tarybos nariai, kurie yra demokratiškai išrinkti bendruomenės atstovai. Tarybos nariai atstovauja bendruomenės interesus, o tuo pačiu ir pareiškėjo interesus. Savivaldybės administracija parengė Rašą, vadovaudamasi Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2020-12-17 sprendimu Nr. 1-370, patvirtintu Sąrašu Nr. 1. Pareiškėjo reikalavimas ne eilės tvarka asfaltuoti (duomenys neskelbtini) gatvę pažeistų viešąjį interesą, kadangi jis susijęs tik su jo ar nedidelės grupės asmenų, turinčių nuosavybės teise nekilnojamąjį turtą šalia (duomenys neskelbtini) gatvės, interesais. Šio reikalavimo įvykdymas pažeistų kitų asmenų, gyvenančių šalia gatvių, kurios yra Sąraše Nr. 1, 1–22 numeriais, teisėtus interesus. Panevėžio miesto bendruomenė pagrįstai tikisi, kad bus skiriamos lėšos remiantis lygiateisiškumo principu. Savivaldybės administracija žvyruotų gatvių asfaltavimą vykdo vadovaujantis minėtais tarybos sprendimais ir Vietos savivaldos įstatymu, kuriuose nėra numatyti konkretūs darbų atlikimo terminai, nes tai priklauso nuo turimo finansavimo.

Pasak atsakovės, Savivaldybės administracija asmenų prašymus ir pareiškimus gali nagrinėti tik jai teisės aktų suteiktos kompetencijos ribose, kurios ji viršyti negali. Savivaldybės administracija yra viešojo administravimo subjektas, kuris privalo veikti tik įstatymo jam suteiktų įgaliojimų ribose, o veikimas *ultra vires* yra pagrindas viešojo administravimo subjekto aktą pripažinti neteisėtu. Teismų praktika suformavo nuostatą, kad nustatant valstybės institucijų kompetenciją viešojoje teisėje vadovaujamosi principu „viskas, kas aiškiai nėra leista, yra draudžiama“ (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010-09-17 nutartis administracinėje byloje Nr. P146-173/2010) (b. l. 55-57).

Skundas atmestinas.

Byloje ginčas kilo dėl Panevėžio miesto savivaldybės administracijos 2023-06-09 rašto Nr. 19-1393(4.5Mr) „Dėl (duomenys neskelbtini) gatvės asfaltavimo“ teisėtumo bei įpareigojimo atlikti pareiškėjo skunde nurodytus veiksmus (b. l. 28-30).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas kartu su kitais (duomenys neskelbtini) gatvės gyventojais 2023-05-29 prašymu (toliau – Prašymas) kreipėsi į Savivaldybės merą, prašydamas pagerinti (duomenys neskelbtini) gatvės bendrą būklę, siekiant užtikrinti gyventojų saugumą, bei estetinį gatvės vaizdą (b. l. 26-27). Savivaldybės administracija, Savivaldybės mero pavedimu, atsakydama į Prašymą, Raštu pateikė atsakymą pareiškėjui, kuriame išdėstė aplinkybes dėl (duomenys neskelbtini) gatvės asfaltavimo (b. l. 28-30). Pareiškėjas skundu, kurį patikslino, prašo panaikinti Savivaldybės administracijos Raštą ir įpareigoti Savivaldybę kuo skubiau taisyti (duomenys neskelbtini) gatvės būklę, ištiesiant asfaltuotą kelią (b. l. 44-46).

Nagrinėjamu atveju iš pareiškėjo Komisijai paduoto skundo argumentų matoma, jog pareiškėjas į Komisiją kreipėsi, norėdamas apginti savo ir visų (duomenys neskelbtini) gatvės gyventojų interesus. Iš esmės pareiškėjas skunde teigia, kad Savivaldybė, prioritetų sąrašuose įtraukdama naujų gatvių asfaltavimą pirmomis eilėmis, nei (duomenys neskelbtini) gatvės, kuri nėra tinkama eismui, neveikimu neužtikrina saugaus eismo, neįgyvendina savo, kaip kelio valdytojo pareigų ir funkcijų. Atitinkamai Komisija pastebi, jog šiuo atveju yra nagrinėjama administracinė byla pagal pareiškėjo paduotą skundą, kai reikalavimai yra kildinami iš pareiškėjo nurodyto galimo jo teisių ir (ar) teisėtų interesų pažeidimo. Byloje nėra pateikta duomenų, kad pareiškėjas yra įgaliotas taip pat atstovauti ir kitų (duomenys neskelbtini) gatvės gyventojų galimai pažeistas teises. Dėl šių aplinkybių administracinė byla yra nagrinėjama tiek, kiek ji susijusi su pareiškėjo galimai pažeistomis teisėmis ir interesais, jo nuomone, atsakovei nepagrįstai atsisakant atlikti jo prašomus veiksmus.

Vietos savivaldos įstatymo 6 str. 32 p. nustato, kad savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Kelių įstatymo 2 str. 3 d. numatyta, jog gatvė – tai kelias ar atskiras jo ruožas, esantis miesto ar kaimo gyvenamojoje vietovėje, paprastai turintis pavadinimą. Vietinės reikšmės viešieji keliai ir gatvės nuosavybės teise priklauso savivaldybėms (Kelių įstatymo 4 str. 3 d.). Pagal Kelių įstatymo 5 str. 7 d. įtvirtintą nuostatą, gatvių, kurios nėra valstybinės reikšmės kelių tąsa, projektavimo, tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto) ir priežiūros darbus organizuoja ir užsakovo funkcijas atlieka savivaldybės (Kelių įstatymo 5 str. 7 d.). Keliai projektuojami remiantis patvirtintais teritorijų planavimo bei Lietuvos kelių projektavimo normatyviniais dokumentais; kelių tiesimo, statybos, rekonstrukcijos, taisymo (remonto) projektų ekspertizės atliekamos Vyriausybės nustatyta tvarka (Kelių įstatymo 8 str. 1 d.). Nutiesti, rekonstruoti, sutaisyti (suremontuoti) keliai pripažįstami tinkamais naudoti Statybos įstatymo nustatyta tvarka (Kelių įstatymo 14 str.). Kelių įstatymo 16 str. taip pat aiškiai numato, jog kelių ir statinių projektavimas, tiesimas, statyba, rekonstravimas, taisymas (remontas) ir priežiūra yra finansuojama įstatymų nustatyta tvarka.

Byloje nagrinėjamu atveju pareiškėjas skundžia atsakovės neveikimą, t. y. skunde teigia, kad atsakovė, neasfaltuodama (duomenys neskelbtini) gatvės, nepagrįstai atsisako atlikti jos kompetencijai priskirtus veiksmus. Šiuo aspektu pažymėtina, kad viešojo administravimo subjekto vilkinimu atlikti veiksmus yra suprantamas toks jo neveikimas, kai viešojo administravimo subjektas nepriima sprendimo, vengia atlikti veiksmus prašomu išspręsti klausimu per teisės aktų nustatytą ar išplaukiantį iš teisinio reguliavimo terminą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra konstatavęs, kad atsisakymas atlikti veiksmus ir vilkinimas atlikti veiksmus, kaip teisinės sąvokos, nėra tapačios. Pirmuoju atveju atsisakymas atlikti veiksmus yra vienas iš viešojo administravimo subjektui leistinų veiksmų, kurio teisėtumas ir pagrįstumas ir sudaro bylos nagrinėjimo dalyką. Antruoju atveju viešojo administravimo subjektas neatlieka visų ar dalies veiksmų, kuriuos jam priskirta atlikti. Bylos nagrinėjimo dalyką sudarytų aplinkybių, ar viešojo administravimo subjektas buvo kompetentingas atlikti tam tikrus veiksmus, ar jam priskirtus klausimus sprendė įstatymų nustatyta tvarka ir laiku, nustatymas (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2003-06-23 nutartį administracineje byloje Nr. A⁸-406/2003).

Ginčijamo Rašto duomenys tvirtina, kad atsakovė, atsakydama į pareiškėjo Prašymą, Rašte nurodė, kad Panevėžio miesto savivaldybės taryba 2020-12-17 sprendimu Nr. 1-370 patvirtino Sąrašą Nr. 1 ir gatvių su žvyro danga, kuriose buvo įrengtas frezuoto asfalto sluoksnis ir atliktas viengubas paviršiaus apdorojimas bitumine emulsija, paskleidžiant dolomitinę skaldele, asfaltavimo prioritetinį sąrašą (toliau – Sąrašas Nr. 2). (duomenys neskelbtini) gatvė patvirtinta 23–25 numeriu Sąraše Nr. 1. Rašte nurodoma, kad minėtus sąrašus galima peržiūrėti Savivaldybės internetiniame puslapyje (pateikiama nuoroda). Raštu taip pat informuojama, kad šiemet planuojama atnaujinti Sąrašą Nr. 1 ir Sąrašą Nr. 2, atsižvelgus į eismo intensyvumo pokyčius, pastačius naujus verslo objektus prie gatvių, vystomus gyvenamųjų namų kvartalus bei į pasikeitusią gatvių dangos būklę. Iš Sąrašo Nr. 1 bus išbrauktos išasfaltuotos dvi gatvės ir eilė pasislinks per dvi gatves aukštyne. Rašte pateikiama informacija, kad Savivaldybė kiekvienais metais planuoja ir numato prioritetus, kokius šiais ir ateinančiais metais infrastruktūros objektus įrengti, rekonstruoti ar remontuoti. Savivaldybės taryba 2023-02-23 sprendimu Nr. 1-26 patvirtino vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinių eilių 2023–2025 metams sąrašus, šiuose sąrašuose trijų metų laikotarpyje numatyta išasfaltuoti 4-ias gatves (duomenys neskelbtini) pagal eilę patvirtintame prioritetiniame Sąraše Nr. 1. Vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinių eilių 2023–2025 metams sąrašai kasmet atnaujinami. Su trejų metų gatvių tvarkymo prioritetiniais sąrašais galima susipažinti Savivaldybės internetiniame puslapyje (pateikiama nuoroda). Pagal skiriamas lėšas preliminariai planuojama išasfaltuoti po kelias gatves per metus pagal patvirtintą gatvių su žvyro danga asfaltavimo prioritetinį Sąrašą Nr. 1. Atsakant į Prašymą, Rašte taip pat nurodoma, kad Savivaldybės taryba 2018-03-29 sprendimu Nr. 1-93 patvirtino Panevėžio miesto infrastruktūros objektų naujos statybos, rekonstravimo, kapitalinio, paprastojo remonto darbų, dalyvaujant fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims, tvarkos aprašą, kurio pagrindu yra galimybė Savivaldybei pateikti prašymą dėl (duomenys neskelbtini) gatvės asfaltavimo prisidedant gyventojams. Su šiuo tvarkos aprašu yra galimybė susipažinti Savivaldybės internetiniame puslapyje (pateikiama nuoroda). Kartu pareiškėjas Raštu informuojamas, kad pateikus pagal šį aprašą visus privalomus dokumentus, bus svarstomas prašymas dėl galimybių greičiau atlikti (duomenys neskelbtini) gatvės asfaltavimo darbus (b. l. 28-30).

Kaip matyti iš ginčijamo Rašto turinio, (duomenys neskelbtini) gatvė dėl asfaltavimo darbų atlikimo patvirtinta 23–25 numeriu Sąraše Nr. 1. Iš Rašto duomenų taip pat sprendžiama, kad Savivaldybės taryba nėra priėmusi sprendimo artimiausiu laikotarpiu skirti lėšas (duomenys neskelbtini) gatvės asfaltavimo darbams atlikti. Taigi, atsižvelgus į tai, kad (duomenys neskelbtini) gatvė yra įtraukta į Sąrašą Nr. 1 bei, atsižvelgus į atsakovės diskreciją spręsti dėl prioritetinių sąrašų sudarymo ir galimybės skirti lėšas konkrečių Panevėžio miesto gatvių asfaltavimo darbams atlikti, nėra pagrindo teigti, kad Savivaldybė nevykdo jai priskirtas pareigas šiuo nurodytu aspektu. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas skunde vadovaujasi teisės aktais, įtvirtinančiais atsakovės pareigas dėl vietinės reikšmės kelių tiesimo, statybos, taisymo (remonto) ir priežiūros, bet juose nėra numatyta jokių konkrečių terminų dėl gatvių tiesimo, asfaltavimo darbų atlikimo ir remonto, jie nenumato jokio termino ar laiko momento, iki kada nurodyti veiksmai turi būti atliekami, kuriam praėjus būtų galima teigti, kad atsakovė pažeidė jai priskirtas funkcijas. Esant nurodytoms aplinkybėms, pareiškėjo skundo argumentai dėl atsakovės neveikimo atmetini kaip nepagrįsti.

Nagrinėjamos administracinės bylos kontekste pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) 119 str. numato, kad savivaldos teisė laiduojama įstatymo numatytiems valstybės teritorijos administraciniais vienetams. Savivaldybės pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją veikia laisvai ir savarankiškai (Konstitucijos 120 str.). Konstitucijoje yra įtvirtintas savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės pagal Konstitucijoje ir įstatymuose apibrėžtą kompetenciją principas. Taigi pagal Konstituciją savivaldybių kompetencija gali ir turi būti apibrėžiama įstatymuose. Vietos savivaldos įstatymo 5 str. 1 d. 1 p. nustatyta, kad savarankiškąsias funkcijas savivaldybės atlieka pagal Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, išipareigojimus savivaldybės bendruomenei ir šios interesais. Savivaldybės, įgyvendindamos šias funkcijas, turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų

priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą. Įgyvendinant šias funkcijas, savivaldybių veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri, kai tai numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose.

Atsakovė, įgyvendindama įstatymuose ir kituose teisės aktuose pavestus uždavinius, pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus, priskirtina viešojo administravimo subjektams. Vykdydama jai priskirtas viešojo administravimo funkcijas, privalo vadovautis ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (toliau – VAĮ). Viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti VAĮ 10 str. 5 d. nuostatas. Vadovaujantis VAĮ 10 str. 5 d. 1–8 p., administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.

VAĮ 3 str. 4 p. įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaudamasis VAĮ 3 str. 5 p. nustatytu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį.

Aiškindamas ankstesnės VAĮ redakcijos VAĮ 8 str., reglamentavusį individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad VAĮ 8 str. nuostatos reiškia, kad akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-15/2010*). Administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013-11-21 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-2124/2013*).

Įvertinus ginčijamo Rašto atitiktį VAĮ įtvirtintoms nuostatomis, sprendžiama, kad Raštas atitinka VAĮ 10 str. 5 d. reikalavimus, t. y. Raštą priėmė įgaliotas viešojo administravimo subjektas, Rašto duomenys tvirtina, kad atsakovė išsamiai ir aiškiai išdėstė aplinkybes dėl (duomenys neskelbtini) gatvės asfaltavimo darbų atlikimo, pateikė išsamią informaciją, kokia tvarka yra atliekami gatvių tiesimo ir remonto darbai, nurodyta Rašto apskundimo tvarka. Taigi, Komisija, ištyrusi ir įvertinusi faktinius bylos duomenis, sprendžia, kad atsakovė jai suteiktos kompetencijos ribose išnagrinėjo pareiškėjo Prašymą ir Raštu pareiškėjui pateikė motyvuotą atsakymą. Pažymėtina, jog pareiškėjas nenurodo jokių argumentų, kodėl, jo manymu, ginčijamas Raštas yra neteisėtas, neginčija ir konkrečių pažeidimų, susijusių su pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei administracinio sprendimo pagrįstumą, laikymusi, o tik iš esmės siekia, kad Savivaldybės administracija būtų įpareigota įgyvendinti tam tikras Kelių įstatymo ir SEAKĮ nuostatas dėl (duomenys neskelbtini) gatvės asfaltavimo darbų

atlikimo. Tačiau tai neleidžia konstatuoti, kad Kelių įstatymo ir SEAKĮ taikymo požiūriu atsakovė privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantis į ją asmuo, t. y. atsakovė nėra saistoma tokio asmens nurodytų argumentų ir prašymų. Atsižvelgus į nurodytus argumentus, Komisija neturi teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjo skundo reikalavimo panaikinti ginčijamą Raštą. Remiantis tuo, pareiškėjo skundas šioje dalyje atmetinas kaip nepagrįstas.

Antruoju skundo reikalavimu pareiškėjas prašo Komisijos įpareigoti Panevėžio miesto savivaldybę kuo skubiau spręsti klausimą dėl (duomenys neskelbtini) gatvės būklės, ištiesiant asfaltuotą kelią. Pagal Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 str. 2 d., Komisija nagrinėja skundus dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jų veiklos teritorijoje, priimtų individualių administracinių aktų, taip pat veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus. Ši nuostata apibrėžia Komisijos kompetencijos ribas, todėl Komisija neturi teisinio pagrindo įpareigoti Panevėžio miesto savivaldybę kuo skubiau spręsti klausimą dėl (duomenys neskelbtini) gatvės būklės, ištiesiant asfaltuotą kelią. Atsižvelgiant į tai, skundas dalyje dėl įpareigojimo atlikti veiksmus taip pat atmetinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 str. 4 d., 7 d., 19 str., 20 str. 1 d. 1 p. ir 22 str., Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo V. K. patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys turi teisę skųsti Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Vesta Šliogerytė

Komisijos narės

Asta Povilonienė

Sigita Šimbelytė